

SPORTCHINI MUSOBAQA TAYYORLASHDA TEXNIK-TAKTIK USULLARNING
AHAMIYATI

Feruza Homidjonova

SHDPI o'qituvchisi

Qanoatov Shaxriyor

SHDPI talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14288716>

Annotatsiya: Futbolga yaroqsizligi sababli tanlovni tark etish bolaning qiziqishi va o'yin talablari o'rtasidagi ziddiyat bilan bog'liq. Va agar qobiliyatsiz bola baribir qabul qilinsa va o'smirlar sport maktabida o'qishni davom ettirsa, bu qarama-qarshilik kuchayadi. Shu nuqtai nazardan, maktabni tashlab ketish ijtimoiy jihatdan oqlanadi.

Kalit so'zlar: Musobaqa, usul, futbol, champion, metod.

Аннотация: Отсев из-за непригодности к футболу связан с конфликтом между интересами ребенка и требованиями игры. А если ребенка-инвалида все же примут и продолжат заниматься в ДЮСШ, то это противоречие усилится. В этом контексте отказ от школы является социально оправданным.

Ключевые слова: соревнование, метод, футбол, чемпион, метод.

Abstract: Leaving the competition due to unfitness for football is associated with a conflict between the child's interest and the requirements of the game. And if the unfit child is still accepted and continues to study at a youth sports school, this conflict is exacerbated. From this point of view, dropping out of school is socially justified.

Keywords: Competition, method, football, champion, method.

Tanlovdan o'tayotgan nomzodlarni quyidagi guruhlarga bo'lish mumkin: I - keyingi o'qish uchun tanlangan layoqatlilar; II - qobiliyatsiz va haydalgan; III - xato bilan chiqarib yuborilgan qobiliyatli odamlar; IV - qobiliyatsizlar orasida noto'g'ri tanlangan qobiliyatsiz odamlar. Tabiiyki, tanlov samaraliroq bo'ladi va natijada talabalarning guruhlardagi almashinuvi past bo'ladi, nomzodlar I va II guruhlarga ko'proq va III va IV guruhlarga kamroq kiradi.

Sportni takomillashtirishni to'xtatish ko'pincha tashkiliy-uslubiy va kamroq ijtimoiy-psixologik sabablarga ko'ra yuzaga keladi.

Tashkiliy-uslubiy xarakterga ega bo'lgan sabablar orasida eng katta ulush (ahamiyatini kamaytirish tartibida): sport mahoratining o'sishining to'xtashi yoki sekinlashishi, futbolni

maktabda o'qish bilan birlashtirishdagi qiyinchiliklar, sog'liq muammolari, mashg'ulotlarning monotonligi, boshqasiga o'tish. murabbiy, ortiqcha ish, sport rejimidagi qiyinchiliklar.

Ijtimoiy-psixologik xarakterga ega bo'lgan sabablar orasida eng katta ulush quyidagilarga beriladi: boshqa faoliyatga kuchliroq ishtiyoq; buzilishi

Murabbiy bilan munosabatlar; musobaqalarda muvaffaqiyatsiz chiqishlar; sport bilan bog'liq bo'lmagan kasbni tanlash; mashg'ulotlarga qiziqishning yo'qolishi; uzoq muddatli maqsadning yo'qligi; qarindoshlar yoki do'stlarning ta'siri.

Tanlash omillari

Amalda odatda quyidagi tanlash omillari qo'llaniladi: mezonlar, usullar va tashkil etish.

Mezon - bu tanlov paytida baholanishi yoki o'lchanishi mumkin bo'lgan, afzalroq ishonchliligi yuqori bo'lgan har qanday fazilatlar yoki shaxsiy xususiyatlar (masalan, harakatlarni muvofiqlashtirish futbolda tanlovning muhim mezon).

O'z navbatida, mezonlarni uch turga bo'lish mumkin: moyillik, iste'dod va qobiliyat.

Bunyodkorlik insonning kelajakdagi qobiliyatlari asosidagi tug'ma anatomik, fiziologik va ruhiy xususiyatlari deyiladi. Masalan, vazn va balandlik ko'rsatkichlari, yurak-qon tomir va nafas olish tizimlarining xususiyatlari va boshqalar.

Iqtidor - bu kelajakdagi sport muvaffaqiyati bog'liq bo'lgan fazilatlar va shaxsiy xususiyatlarning o'ziga xos kombinatsiyasi. Biroq, iste'dodga muvaffaqiyatning o'zi emas, balki faqat unga erishish imkoniyati bog'liq. Qobiliyatning zamirida iqtidor ham yotadi. Sport maktablariga tanlashda iqtidor asosiy mezon hisoblanadi. Iqtidor tushunchasi texnik va taktik ko'nikmalarni o'z ichiga olmaydi, faqat ularni o'zlashtirish muvaffaqiyatini ta'minlaydigan fazilatlarini o'z ichiga olishi kerak. Bu juda muhim. Aks holda, murabbiy faqat o'z tajribasi va sezgisiga tayanib, har doim ham qobiliyatli bolalarni emas, balki faqat nimanidir qilishni biladigan va taklif qilingan vazifa bilan allaqachon tanish bo'lganlarni tanlashi mumkin.

Qobiliyatlar - bu shaxsning har qanday faoliyatni muvaffaqiyatli bajarishga mos keladigan xususiyatlari. Inson aniq qobiliyatlar bilan tug'ilmaydi. Ular muayyan faoliyat jarayonida paydo bo'ladi. Shuning uchun, yangi boshlanuvchilarda futbol o'ynash qobiliyati yo'q. Yosh futbolchilar o'yin asoslarini puxta egallasagina ularni qadrlash mumkin. Qobiliyatlar deganda odatda bir shaxsni boshqasidan ajratib turadigan individual xususiyatlar tushuniladi. Bu futbolchilarga o'yin faoliyatida muvaffaqiyatli va samarali ishtirok etish imkonini beruvchi xususiyatlarni nazarda tutadi. O'yinchilar asosiy mezon sifatida sportchining qobiliyatidan foydalangan holda mashg'ulotlar guruhlar va kattalar jamoalari uchun tanlanadi.

Tanlash usullari mezonlarni (moyillik, qobiliyat, qobiliyat) va insonning turli xil fazilatlarini, xususiyatlari va xususiyatlarini o'lchash usullari to'plamini o'z ichiga oladi. Seleksiya amaliyotida ekspert, instrumental va test guruhlarini usullardan foydalaniladi.

Quyidagi eng keng tarqalgan prognozlash usullari mavjud (MS Bril):

1. Ekstrapolyatsiya - ma'lum ma'lumotlarni noma'lum kelajakka o'tkazish. Ushbu usul bashorat qilingan hodisaning rivojlanishida barqaror tendentsiya mavjud bo'lganda samarali bo'ladi. Shunday qilib, masalan, uzoq vaqt davomida texnik texnikani tezda bajarish tendentsiyasi mavjud bo'lsa, unda yuqori darajadagi ishonch bilan biz kelajakda davom etishini taxmin qilishimiz mumkin.

2. Chegara qiymatlar usuli individual hodisalarning o'z rivojlanishida ma'lum chegaraga etgan elementlardan biriga bog'liqligini aniqlashdan iborat. Masalan, futbolchining ishlash darajasini oshirish uning barcha o'yin faoliyati samaradorligiga ta'sir qilishi mumkin.

Z. Modellash tirish yaqinda muhim prognozlash usuliga aylandi. Uning yordami bilan prognozlash samaradorligini oshirish mumkin bo'lgan muhim omillar aniqlangan va aniqlangan, aksincha, rad etilishi prognoz sifatiga ta'sir qilmaydigan kamroq ahamiyatli omillarni aniqlash mumkin.

REFERENCES

1. Homidjonova, F., & Berdiyev, S. (2024, November). *DZYUDO SPORT TURINING ASOSIY TAMOIYILLARI VA O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARINI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI*. In *INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENCE* (Vol. 1, No. 11, pp. 268-270).
2. Homidjonova, F., & Shoyimov, Z. (2024, November). *DZYUDO SPORT TURIDA SHAXSNI SHAKLLANTIRISH USULLARI*. In *INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENCE* (Vol. 1, No. 11, pp. 271-273).
3. Homidjonova, F., Sherali o'g'li, N. A., Suyun o'g'li, S. S., & Roxila, N. (2024, November). *JISMONIY TARBIYA VA SPORT TA'LIMINI LOYIHALASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI*. In *INTERNATIONAL CONFERENCE OF NATURAL AND SOCIAL-HUMANITARIAN SCIENCES* (Vol. 1, No. 8, pp. 3-5).
4. Homidjonova, F. (2021, December). *METHODOLOGY OF TEACHING SPORTS AND MOVING GAMES*. In *Archive of Conferences* (pp. 25-28).

5. *Олеся Фаррелл*. [Приложения для фитнеса: какие действительно работают?](#) Beauty Insider (7 августа 2019). Дата обращения: 1 октября 2020. [Архивировано](#) 8 июня 2018 года.